

TIAME
NATIONAL RESEARCH UNIVERSITY

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PASO (Precision Agriculture Service Office)

Erasmus+ Project
New and Innovative Curricula in Precision Agriculture / (NICOPA)
597985-EPP-1-2018-1-KZ-EPPKA2-CBHE-JP

PASO course syllabus

Aerospace Image Internet Resource Information/ Aerokosmik suratlarning internet-resurs ma'lumotlari

Course hours: 150

Lecture: 20

Practice: 40

Independent work: 90

Instructor: S.Abdurakhmonov

Tashkent – 2021

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Modul / Kurs sillabusi
YRB fakulteti
60722600- Geodeziya va geoinformatika ta'lim yo'nalishi

Kurs:	Aerokosmik suratlarning internet-resurs ma'lumotlari
Kurs turi:	Tanlov
Kurs kodi:	ASM3205
Yil:	3
Semestr:	9
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Ma'ruza	20
Amaliy mashg'ulotlar	40
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	5
Baholash shakli:	Sinov
Kurs tili:	o'zbek

Kursning maqsadi (KM)	
KMI	Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarga tabiat va jamiyatdagi voqea-hodisalarning joylashishini va ular o'rtasidagi o'zaro bog'liqligini, aero va kosmik fotosuratlarning asoslari, sensorlar va platformalar, global navigatsion sun'iy yo'ldosh tizimlari yordamida ma'lumotlarni olish, stereofotogrammetriya, ortofototasvirlar va masofadan zondlash asosida ma'lumotlar olish, ma'lumotlar integratsiya qilish, kataloglar va ma'lumotlar manbai, ma'lumotlar sifati va ma'lumotlaridan foydalanish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat.

Kursni o'zlashtirish uchun boshlang'ich bilimlar	
1	Yerni masofadan zondlash, Geografiya, Geoinformatsion kartografiya asoslari, geodeziya va xarita haqida asosiy tushunchalari

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:

TN1	Aerokosmik suratlarning internet-resurs ma'lumotlari haqida umumiy tushunchalar bo'yicha bilimga ega bo'lishi kerak;
TN2	Raqamli kartografiya asoslari bo'yicha bilimga ega bo'lishi kerak;
TN3	Aerokosmik suratlarni tahlil qilish;
TN4	aerokosmik suratlarni natijalarini xaritaga olish uchun ishlatish
TN5	sun'iy yo'ldosh tasvirlarining o'ta qimmatli xususiyatlari bilan bog'liqligini o'rganish;
TN6	Yerning shakli va o'lchamlari hamda raqamli kartografiyani biladi;
TN7	aerokosmik suratlarning internet-resurs ma'lumotlaridan foydalanish
TN8	sun'iy yo'ldosh tasvirlarini hududlar kesimida bajarishni o'rganadi.

Kurs mazmuni	
Mashg'ulot shakli: Ma'ruza (M)	
M1	Aero va kosmik fotosuratlarining asoslari
M2	Aerokosmik suratlarning internet-resurs ma'lumotlari bazasi.
M3	Global navigatsion sun'iy yo'ldosh tizimlari yordamida ma'lumotlarni olish
M4	Aerokosmik suratlarni qayta ishlash va masofadan zondlash asosida ma'lumotlar olish
M5	Aerokosmik suratlarni deshifrovkalash
M6	Ma'lumotlar integratsiya qilish
M7	Kataloglar va ma'lumotlar manbai
M8	Ma'lumotlar sifati va metama'lumotlar
Mashg'ulot shakli: Amaliy mashg'ulot (A)	
A1	Aerokosmik suratlarning turlarini o'rganish.
A2	Internet resurslaridan aerokosmik suratlarning qidirish
A3	Aerokosmik suratlarni yuklash.
A4	Aerokosmik suratlarning geometrik mohiyati.
A5	Atmosfera va radimetrik xatoliklarni bartaraf qilish.
A6	Masofadan zondlash asosida ma'lumotlar olish
A7	Aerokosmik suratlarni sinflash usullari
A8	eCognition Developer daturida tasvirlarni suratlarni deshifrlash.
A9	Edrisi Selva dasturidan foydalanib aerokosmik suratlar orqali tabiiy resurslar holatini baholash
A10	Tabiiy resurlarni boshqarishda aerokosmik suratlardan va GAT texnologiyalaridan foydalanish.
A11	Ma'lumotlarning turi va tarkibi, ma'lumotlar integratsiyasi.
A12	GAT tarkibini boshqarish, geoma'lumotlar bazasi, geoma'lumotlar bazasini boshqarish.
A13	Geoqaytaishlash qurollari paneli.
A14	Modellar va Python skriptlar.
A15	SQL, Oracle, Acces va Oasis geoma'lumotlar bazasi va boshqaruvi
Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar (MT)	
MT 1	Aero va kosmik fotosuratlarining asoslari, aerofotosuratlarining turlari, zamonaviy aerofotos'yomkalar.

MT 2	Sensorlar va platformalar, passiv va aktiv sensorlar
MT 3	Masofadan zondlash geometriyasi, sensor imkoniyati.
MT 4	Tasvirni bog'lash tizimi
MT 5	Global navigatsion sun'iy yo'ldosh texnologiyalari va ularning ishlash prinsipi
MT 6	GNSYS da qo'llaniladigan koordinatalar sistemasi, O'lchashlar aniqligi va xatoliklar manbai, Qabul qilgichlarning turlari va texnik tavsiflari.
MT 7	Mobil kartaga olish sistemasi.
MT 8	Stereofotogrammetriya, ortofototasvirlar va masofadan zondlash asosida ma'lumotlar olish.
MT 9	Aerokosmik s'yomkada qo'llaniladigan fotoapparatlar.
MT 10	Aerofotos'yomka turlari, Aerofotosuratlardagi xatoliklar.
MT 11	Aerofotosuratni orientirlash elementlari.
MT 12	Deshifrovka qilish.
MT 13	Aerofotosuratlarni deshifrovka qilish usullari.
MT 14	Deshifrovka ishlarida zamonaviy texnologiyalarni qo'llash
MT 15	Raqamli fotogrammetriya. PHOTOMOD va uning modullari
MT 16	Ma'lumotlar integratsiya qilish.
MT 17	Kataloglar va ma'lumotlar manbai.
MT 18	Kataloglar. ArcCatalog haqida ma'lumot, GAT tarkibini boshqarish.
MT 19	Geoma'lumotlar bazasi, Geoma'lumotlar bazasini boshqarish.
MT 20	Geoqaytaishlash qurollari paneli, modellar va Pythonskriptlar

“Aerokosmik suratlarning internet-resurs ma'lumotlari” fanidan talabning semestr davomida o'zlashtirish ko'rsatkichi quyidagicha taqsimlanadi			
Maksimall baho	Saralash baho	Nazorat turlari bo'yicha	
		Oraliq nazorat	Yakuniy nazorat
5	3	3	5

Fanlardan baholash mezonlari qo'yidagicha qabul qilingan		
Baho	Baho	Talabalarning bilim darajasi
5	A'lo	Xulosa va qaror qabul qilish. Ijodiy fikrlay olish. Mustaqil mushohada yurita olish. Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish. Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish. Tasavvurga ega bo'lish.
4	Yaxshi	Mustaqil mushohada qilish. Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish. Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish. Tasavvurga ega bo'lish.
3	Qoniqarli	Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish, tasavvurga ega bo'lish.
2	Qoniqarsiz	Aniq tasavvurga ega bo'lmaslik. Bilmaslik

Asosiy adabiyotlar	
1	Abduraxmonov S.N., Mirjalolov N.T., Jo'raev A.YU. Geoinformatsion kartografiya asoslari. O'quv qo'llanma. TIQXMMI – 2020y

Tavsiya qilinadigan qo‘shimcha adabiyotlar	
1	Mirziyoyev SH.M. Erkin va farovon demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, O‘zbekiston, 2016.-56 b.
2	Mirziyoyev SH.M. Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib - intizom va shaxsiy javobgarlik – xar bir raxbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. Toshkent, O‘zbekiston, 2017.- 104b.
3	Mirziyoyev SH.M. Qonun ustivorligi va inson manfaatlarini taminlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligini garovi. Toshkent, O‘zbekiston, 2017.-48b.
4	Mirziyoyev SH.M. O‘zbekistonni rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi. T., O‘zbekiston, 2017. «Gazeta.uz».
5	Mirzaliyev T. Kartografiya. – Toshkent.: O‘z.MU, 2006. - 196 b.
6	П.Р.Реймов, Я.Г.Худайбергенов. Фазовий маълумотлар моделлари Toshkent, 2014.- 149 b.
7	M. Zeiler. Modeling Our World: The ESRI Guide to Geodatabase Design, ESRI Press, 2010.

Dastur mualliflari:	Z.J.Mamatkulov
E-mail:	z.mamatkulov@tiiame.uz
Kafedra nomi va manzili:	Geodeziya va geoinformatika kafedrası, 5-o‘quv binosi, 310-xona